

RUOKATUOTANTO

kannattaa kuntaa

RAVITSEMUS TUKEE ELINVOIMAISTA JA HYVINVOIVAA KUNTAA

Ravitsemus ja ruokailu on tärkeää sisällyttää päätöksentekoon, sillä niitä koskevat linjaukset vaikuttavat

- alueen elinvoimaisuuteen,
- väestön hyvinvointiin ja terveyteen sekä
- taloudellisen, ympäristöllisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyyden toteutumiseen ruokaketjussa.

Kestävä kehitys ja paikallinen ruokatuotanto:

- Taloudellinen kestävyys; Lisää työllisyyttä lähialueella. Tuotanto ja kulutus on lähellä toisiaan. Lyhyt ketju maksimoi tuottajan ja kuluttajan vuorovaikutuksen
- Sosiaalinen kestävyys; Maksimoi ketjun läpinäkyvyyden ja vastuullisuuden.
- Kulttuurinen kestävyys; Ruuan aitous ja alkuperäisyys näkyvillä. Perinteet jatkuvat ja uudistuvat.
- Ympäristöllinen kestävyys; Minimoi ympäristökuormituksen ja huomioi luonnon kantokyvyn.

RUOKA JA KUNNAN ELINVOIMA

Julkisilla ruokapalvelun valinnoilla on suuri merkitys kuntalaisille

Julkinen ruokapalvelu ja muut ammattikeittiöt ohjaavat suomalaisten ravitsemus- ja ruokailukäyttäytymistä, sillä joka kolmas suomalainen käyttää ruokapalveluita päivittäin.

Kunta vaikuttaa hankinnoillaan työllisyyteen

Kuntastrategiaan voi sisällyttää kirjaukset kotimaisten, vastuullisesti tuotettujen elintarvikkeiden hankinnasta ja ruoan ravitsemuksellisesta laadusta. Hankintalaki ei rajaa kotimaisen ruoan käyttömahdollisuuksia ruokapalveluissa.

Lähiruoan käyttö ja paikallinen ruoantuotanto lisäävät kunnan elinvoimaisuutta

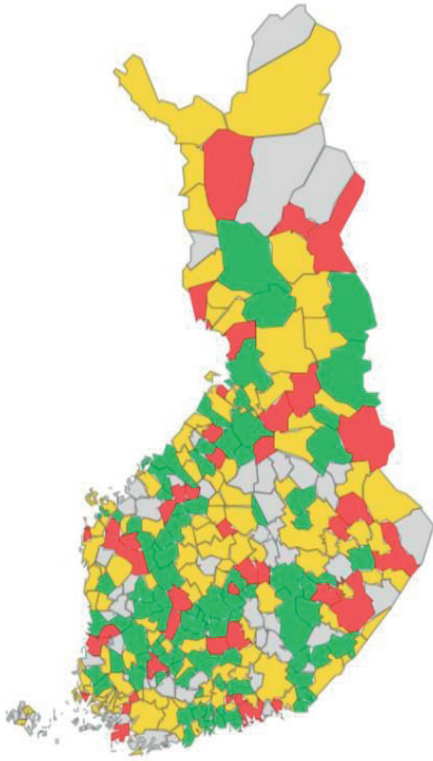
Paikallinen ruoantuotanto ja jalostus edistävät alueen työllisyyttä, ja paikallinen jakelu ja kauppa vastaavat paikalliseen kysyntään.

Ruokabrändeistä kunnan hittituote

Ravitsemuksellisesti laadukkaiden elintarvikkeiden kysyntä kasvaa. Tällä alalla meillä on jo paljon hyvää osaamista ja tuotekehityspotentiaalia.

Julkisilla
ruoka-
palvelun
valinnoilla
suuri
merkitys

Ikäryhmittäisiä tavoitteita ja toimenpiteitä terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi 2015
(TEAvisari.fi)

● Hyvä tulos (75-100) ● Parannettavaa (25-74)
● Huono tulos (0-24) ● Tieto puuttuu

LISÄTIETOJA JA LÄHTEET

thl.fi/ruokajakunta
mmm.fi/ruoka
mmm.fi/ruoka2030

YHTEYSTIEDOT

Tuulia Rotko ja Tapani Kauppinen
etunimi.sukunimi@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL
www.thl.fi
twitter.com/THLorg
facebook.com/thl.fi

RUOKA JA SOSIAALINEN KESTÄVYYS

Terveellisen ruoan syöminen jakaantuu epätasaisesti

Erot ruuan syömisessä voivat olla merkittäviä eri väestöryhmien välillä. Terveys.fi -verkkopalvelussa on ravitsemukseen liittyviä tietoja sukupuolen ja koulutuksen mukaan.

Ruoka osana kunnan strategiaa

Jokaisella kunnalla tulee olla strategia, ja ravitsemuksen tulisi olla yksi tärkeä osa sitä. Hyvinvoinnin sisältävällä strategialla on selvästi positiivisia vaikutuksia kunnan ravitsemukselliseen päätöksentekoon ja sen toteutumiseen kunnassa.

RUOKA JA KULTTUURINEN KESTÄVYYS

Syödään yhdessä

Ruoka ei ole pelkästään ravintoa, vaan ruokailuun on parhaimmillaan hyvinvointia ja osallisuutta tukeva sosiaalinen hetki. Kunta voi edistää yhdessä syömistä ruokapalveluissaan, yhteisillä keittiöillä ja tapahtumin.

Opitaan ruualla ja ruuasta sekä syödään yhdessä

Ruokaa voi käyttää eri oppiaineissa opetusmateriaalina yllättävän eri tavoin. Yhdessä syöminen opettaa myös kulttuurista osaamista.

Viljellään yhdessä

Yhteisöllisyyden ei tarvitse rajoittua vain ruoasta nauttimiseen, vaan sitä voidaan edistää ruoan tuotannon eri vaiheissa esimerkiksi kaupunkiviljelyn keinoin.

Ruokamatkailu ratkaisu?

Ruokamatkailu voi lisätä harvaan asutun maaseudun elinvoimaisuutta, mutta se voi toimia myös vetonaulana kaupunkialueilla. Yhteistyö ruokaketjun ja matkailun toimijoiden kanssa edistää ruokamatkailua.

KUNTAPÄÄTTÄJÄN MUISTILISTA

Ymmärrä ruuan rooli

- Kunta voi edistää terveellistä ravitsemusta ja noudattaa ravitsemussuosituksia hankinnoissa.
- Ruokapalvelu auttaa jokaisen suomalaisen täysipainoisen aterian nauttimista joka päivä jonkun toisen ihmisen seurassa.

Tarjoa tietoa

- Tarjoa julkisista hankinnoista vastaaville koulutusta ja neuvontaa hankintalain soveltamisesta.
- Turvaa yrityksille ja maatalouden harjoittajille kohtuuhintainen, ammattitaitoinen ja kattava neuvonta.

Hyödynnä tietovarantoja

- Sitoudu edistämään hyvää ravitsemusta ja ruokailun sosiaalisia ulottuvuuksia.
- Edistä kaikkien hallinnonalojen osallistumista ruokapolitiikkaan sen yhteiskunnallisten vaikutusten lisäämiseksi.

Toimi päätöksentekijänä

- Resursoi ja priorisoi paikallista ruokatuotantoa.
- Panosta maittavan ja terveellisen ruoan tarjontaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa.

Seuraa

- Seuraa hyvinvointikertomuksessa, kuinka ruokajärjestelmä tukee tavoitteita.

Kortti on tehty yhteistyössä Suomalainen ruoantuotanto ja sininen biotalous ja Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta -kärkihankkeissa